

DARÜLFÜNUN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MECMUASI

FELSEFE, İCTİMAİYAT, TARİH,
COĞRAFIYA, EDEBİYAT

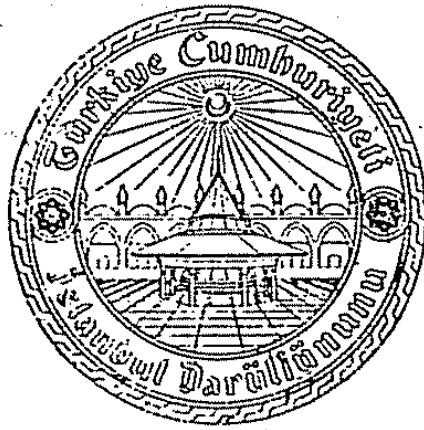
İKİ AYDA BİR NEŞROLUNUR

BU SAYIDA

MAKALELER :

Sahife

Mehmet İzzet Beyin ölümü Yusuf Şerif	1 - 2
İzzet B. Hilmi Ziya B.	3 - 8
İzzeti ne için tazîz ediyoruz Sadrettin Celâl	9 - 13
Mehmet İzzet Bey fikri şahsiyeti ve hizmeti İsmail Hakkı	14 - 17
İzzet Bey kimdi Orhan Sadettin	18 - 24
İzzet Beyin fikri şahsiyeti M, Şekip	25 - 29
Merhum Mehmet İzzet Bey Halil Nimetullah	30 - 32
Zavallı İzzet Bey Mehmet emin	33 - 34
Mehmet İzzet Beyin hayatı Sıtkı	35 - 37

İSTANBUL
CUMHURİYET MATBAASI
1931

Mehmet İzzet Beyin Hayati

Miideris Mehmet izzet Bey 1891 tarihinde İstanbulda doğmuştur. Kaymakam miitekait Nazmi Beyin oğludur.

İlk tahsilini İstanbulda muhtelif mekteplerde yaptıktan sonra Galata Saray lisesine girmiş ve Galata Saray lisesinden mezun olarak Hukuk Fakültesine kaydolunmuştur.

Mehmet İzzet Bey 1919 senesinde hükûmet tarafından Avrupaya talebe gönderilmek üzere açılan müsabakayı kazanmış ve felsefe tahsil etmek üzere Fransaya gönderilmiştir. İzzet Bey Fransada dört sene felsefe tahsil ettikten sonra Sorbon Darülfünununundan mezun olarak memleketine dönmüştür.

Mehmet İzzet Bey 1911-1912 Balkan muharebesinde İstanbulda Hilâliahmer Merkezi Umumisi Tahrir İşleri Şefliği yapmıştır.

1918 tarihinde Mahmut Zarif Beyden münhal kalan edebiyat fakültesi müdürlüğüne tayin edilmiş ve İzzet Beyin Darülfünuna intisabı bu tarihten yani 7. teşrinisani.1918 den başlamıştır.

Bu esnada harbiyumumî bitmişti. Hükûmet tarafından tegkil edilen mübadelei üserâ komisiyonu müdürlüğünü de ifa etmiştir. İzzet Bey edebiyat fakültesi müdürlüğünde ancak üç ay kadar bir zaman kalmış ve 30. kânunuevvel. 1918 de edebiyat fakültesi müdürlüğünden istifa ederek Tip Fakültesi ve Mülkiye Mektebi Fransızca muallimliklerini der'uhte etmiştir.

24. mart. 1919 tarihinde felsefe tarihi muallimliğiyle tekrar darülfünuna avdet etmiş ve aynı sene içinde vazifesi ahlâk muallimliğine tahavvül etmiş ve 'beg sene sonra, yani 1924 senesinde, müderrisliğe tereffii etmiştir.

1926 da münhal kalan felsefe tarihi kürsüsünü ve müteakiben içtimaiyat dersinin ihtisas devresini vekâleten ifa etmiştir.

İzzet Bey dersini, ciddî ve samimî bir adam olmak itibarile der'uhte eylediği bir işi hakkile ve tamamile yapmaga çalışan bir gahiyyet ve aynı zamanda memlekette ilmî vazifenin mefhumunu anlamış ve bu sahadaki mesaisinin istikamet ve hedefini tayin eylemiş bir âlimdi.

İzzet Bey Darülfünun felsefe tedrisatını buyuk bir muvaffakiyetle ifa ederken yorulmak bilmez bir faaliyet ve çok yüksek bir feragatle kıymetli telifler vücuda getirmiş ve memleketin tefekkür hayatında mes'ut inkişaf- lar yaratacak mühim makaleler yazmıştır.

Izzet Bey (Lösemi) denilen çok vahim ve biâman bir hastalığın zulmü altında bozulmağa başlayan sıhhatinin tehlikeli sarsıntıları içinde bile gayan hayret bir mukavemet ve iman ile derslerine ve neşriyatına devam etmiştir.

Fakat hastalığın vahametli sahneleri sıklaşmağa, nöbetler gittikçe artmağa başlamıştı. Kıymetli ömrünün sayılı ve son yıllarını yaşadığını anlayan bu genç âlim artık mühim tedavilere ve tam istirahatlere mukhtaçtı.

Daima şükran ve takdirlerle yad edilmeğe şayan bir faziletkârlıkla onu kurtarmak ve kaybetmemeye istihdaf eden Maarif Vekâleti tarafından 1928 senesinin ortalarında talebe müfettişi umumiliği vazifesile Avrupaya gönderilmiş ve bu hazin ve elim mecburiyetledir ki, Izzet Bey ebediyyen ayrılmak mukadder olan çok sevdiği kürsüsüne ve talebesine veda ederek Darülfünun müderrisliğinden istifa etmiştir.

Tedavi ve istirahat için bu vazife ile Avrupaya gitmiş olan Izzet Bey 8 kânunuevvel 1930 pazartesi günü Berlinde yine vazifesi başında hayata ebediyyen gözlerini kapamıştır.

IZZET BEYİN ESERLERİ

- 1 — (Amelî ahlâk mebadisi) İstanbul Darülfünunu matbaasında, 1336
- 2 — (Nazari ahlâk) İstanbul Darülfünunu matbaasında, 1339.
- 3 — (Terbiye ve ahlâka müteallik tatbikat ile iktimaiyat dersleri) Hes ve Glâyz'den terceme. Devlet matbaası 1924.
- 4 — (Milliyet nazariyeleri ve millî hayat) Kanaat kütüphanesi, 1339.
- 5 — (Yeni iktimaiyat dersleri) -birinci tab:1927-, -üçüncü tab:1930-.
- 6 — (Felsefe tarihi) -Karl Vorländer'den terceme. 1 inci cilt. Edebiyat Fakültesi neşriyatından. 1928.

Izzet Beyin neşriyatından bazı ilmî tetkikleri:

(Edebiyat Fakültesi Mecmuasında):

— İktimaiyat, muasır hayat ve büyük adamlar	Sayı: 6, Cilt : 2,	1338
— İktimaiyat, muasır hayat ve büyük adamlar	„ 1 „ 3	1339
— Durkheim tercemelerine ve bazı ıstılahlarına dair	„ 7 „ 3	1340
— Darülfünun felsefe dersleri	„ 2 „ 4	1925
— Spinoza (Victor Delbos) dan ter terceme.	„ „ 4	1926
— Sokrat (Gömeden terceme).	„ 6 „ 5	1927
(İlâhiyat Fakültesi Mecmuasında):		
— Aile ve semiyenin menşe'leri (Frazer) den terceme)	„ 1 „ 4	1925-1926

— Ahlâkî hükümlerin afakî kıymeti (Parödi- den terceme)	„ 9	„ 2	1928
(Hayat Mecmuasında):			
— İctimaiyat ve ahlâka dair eserler	„ 6	„ 1	1927
— Şpenglere göre devlet ve siyaset adamı.	„ 9	„ 1	1927
— Kemellinin kitabı	„ 10	„ 1	1927
— İki yoldan biri	„ 33	„ 2	1927
— Felsefeye merak neden?	„ 34	„ 2	1927
— Kuran ve isyan	„ 35	„ 2	1927
— Vakıa ve mefkûre	„ 37	„ 2	1927
— Sevddirmek usulü	„ 39	„ 2	1927
— Şpenglere göre İngilizler	„ 41	„ 2	1927
— (Stuart Mill)	„ 42	„ 2	1927
— (Gestalt) nazariyesi	„ 43	„ 2	1927
— İctimaiyatta işbölümü	„ 44	„ 2	1927
— Yamalı ruh	„ 45-46	„ 2	1927
— Akıl ve gönül	„ 47	„ 2	1927
— Türkün rolü	„ 50	„ 2	1927
— Moda	„ 52	„ 2	1927
— Kömürcünün imanı	„ 53	„ 3	1927
— Hegelin beraeti	„ 54	„ 3	1927
— Fikir hayatında durgunluğun sebepleri	„ 55	„ 3	1927
— Yüksek muallim mektebinde bir gece (Ja- fürden terceme)	„ 56	„ 3	1927
— İstihza cennetten mi çıkmıştır?	„ 57	„ 3	1927
— İctimaiyatın bugünkü eksikleri	„ 58	„ 2	1928
— İctimaiyat ve siyaset	„ 59	„ 3	1928
— Fikirde ademi merkezîyet	„ 61	„ 3	1928
— Âlim'ler âleminde (terceme)	„ 62	„ 2	1928
— Fransada fırkalar	„ 72	„ 2	1928
— "Bırak olsun!," un sonu	„ 66	„ 3	1928
— Türkiyede felsefe	„ 67	„ 3	1928
— Meşru kazanç	„ 68	„ 3	1928
— Rusyada ictimaiyat	„ 69	„ 3	1928
— Medeniyet ölçüsü.	„ 70	„ 3	1928

Ölümle memleketimizin irfan hayatında büyük bir boşluk bırakan İzzet Bey gibi çok değerli ve genç bir ilim adamı kaybetmek bilhassa Türk ilim âlemi için telâfisi pek güç bir ziyadır.